

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΚΛ 607	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε', Ζ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχιτεκτονική (Γενική Επισκόπηση)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	3		3
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>	Παράδοση Αναλυτικές σημειώσεις για κάθε παράδοση με συμπληρωματική βιβλιογραφία για εμβάθυνση Παρουσίαση εργασιών φοιτητών κατά τη διάρκεια εκπαιδευτικής εκδρομής Εκπαιδευτική εκδρομή Προσκεκλημένοι ομιλητές		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Μάθημα γενικού υποβάθρου επιλογής για φοιτητές και των δύο κατευθύνσεων (ιστορίας και αρχαιολογίας)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Συνιστάται η Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία (ΑΚΛ 601)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά – για φοιτητές του προγράμματος ανταλλαγών Erasmus+ δυνατότητα προφορικής εξέτασης στα Αγγλικά ή στα Γερμανικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=1904		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Εξοικείωση των φοιτητών με βασικούς όρους και έννοιες της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής και με τα χαρακτηριστικά και τη λειτουργία των σπουδαιότερων οικοδομημάτων της μητροπολιτικής Ελλάδας, της Μικράς Ασίας και των αποικιών της Δύσης.

Κριτικός χειρισμός των γραπτών πηγών και της βιβλιογραφίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση των δεδομένων και της βιβλιογραφίας.

Αυτόνομη εργασία.

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον.

Προαγωγή της δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

Καλύτερη αντίληψη της κοινωνίας, των ιδεών και του υλικού πολιτισμού της Αρχαιότητας.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική. Μέσα από τη γνωριμία με τα κυριότερα κτίρια και μνημεία της ελληνικής Αρχαιότητας και την προσέγγιση μιας ειδικής βιβλιογραφίας σε συνδυασμό με τη χρήση των γραπτών πηγών και την συνεξέταση των κοινωνικοπολιτικών δεδομένων της κάθε εποχής οι φοιτητές θα μπορέσουν να ελέγξουν και να συμπληρώσουν τις γνώσεις τους σε θέματα θρησκευτικής, αστικής, οικιστικής, αμυντικής αλλά και ταφικής αρχιτεκτονικής.

Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές αφενός να κατανοήσουν τις συνθήκες γένεσης και εξέλιξης της αρχιτεκτονικής και αφετέρου να εξοικειωθούν με τα θεμελιώδη χαρακτηριστικά της, τα διαφορετικά υλικά, τις δομές, τους ρυθμούς, τους ποικίλους τύπους και λειτουργίες των ελληνικών οικοδομημάτων. Ειδικότερα θα εξεταστούν αντιπροσωπευτικά παραδείγματα ναών, καθώς και οι κυριότεροι τύποι δημόσιων οικοδομημάτων (θέατρα, γυμνάσια, βουλευτήρια, λουτρά κ.ά.), αλλά και ιδιωτικές κατοικίες, τύποι οχυρώσεων και ταφικά κτίσματα. Παράλληλα θα θιγούν γενικότερα θέματα σχεδιασμού και οργάνωσης των πόλεων, πολεοδομικά συστήματα και ζητήματα οργάνωσης των ιερών (αστικών, υπαίθριων και πανελληνίας εμβέλειας).

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με βασικούς όρους και έννοιες της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής αλλά και με τη λειτουργία και τη χρήση των διαφόρων οικοδομημάτων δημόσιου, ιδιωτικού, θρησκευτικού και ταφικού χαρακτήρα.

Ενότητες του μαθήματος

- Η αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική ως ξεχωριστός κλάδος της αρχαιολογικής έρευνας και το γνωστικό της αντικείμενο. Περίγραμμα και στόχοι του μαθήματος. Παρουσίαση και ανάλυση των περιόδων που συναπαρτίζουν τους ιστορικούς χρόνους και των ιστορικών γεγονότων-σταθμών που τις καθορίζουν. Βιβλιογραφία και σχολιασμός της
- Οι απαρχές της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής – οικισμοί, ανακτορικά κέντρα και ταφικά μνημεία κατά τη Μινωική και Μυκηναϊκή εποχή
- Υλικά δομής, εξόρυξη και μεταφορά τους, εργαλεία και τρόποι δομής, τεχνικές και συστήματα τοιχοποιίας, κεράμωση και διακόσμηση των κτιρίων.
- Προγραμματισμός, σχεδίαση και οργάνωση ενός οικοδομικού έργου – αναθέτες, χορηγοί και δωρητές, οικοδομικές επιτροπές, αρχιτέκτονες και τεχνίτες
- Παρουσίαση των αρχιτεκτονικών μελών και στοιχείων που απαρτίζουν ένα αρχιτεκτονικό σύνολο με αναφορά και σχολιασμό των αρχαίων ονομασιών.

- Οι ρυθμοί (δωρικός, ιωνικός και κορινθιακός). Γενικά χαρακτηριστικά των ρυθμών και διαφοροποιά στοιχεία - παρουσίαση των κυριότερων μνημείων της αρχαϊκής και κλασικής περιόδου
- Πολεοδομία και οικιστικός σχεδιασμός, οχυρώσεις, τειχοδομία και ιδιωτική κατοικία
- Βωμοί και θησαυροί
- Θόλοι, στοές και κρηναία οικοδομήματα
- Θέατρα, στάδια, γυμνάσια
- Αρχιτεκτονική των ελληνιστικών χρόνων – ακροπόλεις, άνθηρα, οικιστική αρχιτεκτονική (ανάκτορα, οικίες, δημόσια κτίρια, χορηγικά μνημεία), ιερά και ναοί, οικοδομήματα θεάματος και αγωγής και ταφικά μνημεία

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Παράδοση πρόσωπο με πρόσωπο στην αίθουσα διδασκαλίας, σεμιναριακές προσωπικές συναντήσεις κατά την εκπόνηση των εργασιών</p>															
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση παρουσίασης PowerPoint Επίσημες ιστοσελίδες ερευνητικών φορέων Τροφοδότηση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του e-course με πληροφορίες και ειδήσεις σχετικές με την υπό εξέταση περίοδο Αναλυτικές σημειώσεις για κάθε παράδοση με την απαιτούμενη βιβλιογραφία για εμβάθυνση στο e-course Καθημερινή επικοινωνία με τους φοιτητές (μέσω e-mail)</p>															
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="683 1016 1075 1077">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1075 1016 1348 1077">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="683 1077 1075 1115">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1075 1077 1348 1115">3 X 13 = 39 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1115 1075 1176">Ομιλία προσκεκλημένου ομιλητή και συζήτηση</td> <td data-bbox="1075 1115 1348 1176">3 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1176 1075 1214">Εκπαιδευτική εκδρομή</td> <td data-bbox="1075 1176 1348 1214">10 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1214 1075 1279">Αυτόνομη μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1075 1214 1348 1279">73 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1279 1075 1321"></td> <td data-bbox="1075 1279 1348 1321"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1321 1075 1359">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1075 1321 1348 1359">125 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	3 X 13 = 39 ώρες	Ομιλία προσκεκλημένου ομιλητή και συζήτηση	3 ώρες	Εκπαιδευτική εκδρομή	10 ώρες	Αυτόνομη μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	73 ώρες			Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου															
Διαλέξεις	3 X 13 = 39 ώρες															
Ομιλία προσκεκλημένου ομιλητή και συζήτηση	3 ώρες															
Εκπαιδευτική εκδρομή	10 ώρες															
Αυτόνομη μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	73 ώρες															
Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες															
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Τρίωρη γραπτή εξέταση. Ερωτήσεις σύντομης απάντησης και ερωτήσεις ανάπτυξης που αφορούν θέματα και ζητήματα της ύλης που διδάχθηκε. Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά και για φοιτητές του προγράμματος ανταλλαγών Erasmus+ κατά περίπτωση προφορική εξέταση στα Αγγλικά ή Γερμανικά Δυνατότητα προφορικής εξέτασης για φοιτητές με βεβαιωμένη δυσκολία γραφής και κατανόησης</p>															

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βασική Βιβλιογραφία (επιλογή)

Μαστραπάς Α. Ν., *Ελληνική Αρχιτεκτονική. Από τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους μέχρι τη Ρωμαιοκρατία*, Αθήνα 1994.

Gruben G., *Ιερά και ναοί της Αρχαίας Ελλάδος* (μτφρ. Δ. Ακτσελή) Αθήνα 2015².

Hellmann M.-Ch., *Η αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική* (μτφρ. Μ. Λεβεντοπούλου) Αθήνα 2003.

Mueller-Wiener W., *Η Αρχιτεκτονική στην Αρχαία Ελλάδα* (μτφρ. Μπ. Σμιτ-Δούνα) Θεσσαλονίκη 1995.

Γενική Βιβλιογραφία (επιλογή)

Ανδρόνικος Μ., Αρχιτεκτονική (αρχαίοι χρόνοι), στο: *ΙΕΕ* τ. Β' (1971) σελ. 396-410.

Ανδρόνικος Μ., Αρχιτεκτονική (κλασικοί χρόνοι), στο: *ΙΕΕ* τ. Γ'2 (1972) σελ. 270-291.

Βαλαβάνης Π., *ΙΕΡΑ ΚΑΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ. Ολυμπία, Δελφοί, Ισθμία, Νεμέα*, Αθήνα, Αθήνα 2017².

Barletta, B.A. *The origins of the Greek Architectural orders*, Cambridge 2001.

Βιτρούβιος, *Περί αρχιτεκτονικής* (μτφρ. και σχόλια Π. Λέφας) Αθήνα 2000.

Dinsmoor W.B., *The Architecture of Ancient Greece. An Account of its Historical Development*, Λονδίνο 1975³.

Ginouvès R., *Dictionnaire méthodique de l'architecture grecque et romaine*, τ. 1-3 (1985-1998).

Gruben G., *Klassische Bauforschung*, Μόναχο 2007.

Hellmann M.-Ch., *L'architecture grecque*, τ. 1-3, Παρίσι 2002-2010.

Hoerpfner W. - Schwandner, E. L., *Haus und Stadt im klassischen Griechenland*, Μόναχο 1994².

Hoerpfner W. (επιμ.), *Ιστορία της κατοικίας 5000 π.Χ. – 500 μ.Χ.* (μτφρ. Η. Τσιριγκάκης) Θεσσαλονίκη 2005.

Κορρές Μ., *Από την Πεντέλη στον Παρθενώνα*, Αθήνα 1994².

Lauter H., *Αρχιτεκτονική των ελληνοιστικών χρόνων* (μτφρ. Ε. Ρομποτή), Αθήνα 2017.

Lawrence A.W., *Greek Architecture*, Λονδίνο 1996⁵.

Λέζινε-Βελισσαροπούλου Β., *Αρχιτεκτονική και πολιτική στην αρχαία Ελλάδα. Η εμπειρία της αρχαϊκής τυρρανίδας*, Αθήνα 2002.

Lippolis E. - Livadiotti M. – Rocco G., *Architettura greca. Storia e monumenti del mondo della polis dalle origini al V secolo* (2007).

Μπακαλάκης Γ. – Ντούσκου Ι., Αρχιτεκτονική των Ελληνοιστικών χρόνων, στο: *ΙΕΕ* τ. Ε' (1974) σελ. 430-438.

Μπούρας Χ., *Μαθήματα Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής Ι*, Αθήνα 1980.

Ορλάνδος Α.Κ., *Τα υλικά δομής των Αρχαίων Ελλήνων*, τ. Ι (1955-56), τ. ΙΙ (1959-1960).

Ορλάνδος Α.Κ. – Τραυλός, Ι., *Λεξικόν αρχαίων αρχιτεκτονικών όρων*, 1986.

Sprawforth T., *The complete Greek Temples*, Λονδίνο 2006.

Walter-Καρύδη, Ε. *Το ελληνικό σπίτι. Ο εξευγενισμός της κατοικίας στα υστεροκλασικά χρόνια*, [Βιβλιοθήκη της εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας αρ. 158] Αθήνα 1996.

Winter F. E., *Studies in Hellenistic Architecture*, Toronto 2006.

(ΔΙΑ)ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

Ginouvès, R., *Dictionnaire méthodique de l'architecture grecque et romaine. Tome I. Matériaux, techniques de construction, techniques et formes du décor*, τ. Ι (1985)

https://www.persee.fr/doc/efr_0000-0000_1985_dic_84_1

Ginouvès, R. *Dictionnaire méthodique de l'architecture grecque et romaine. II. Eléments constructifs: supports, couvertures, aménagements intérieurs*, τ. ΙΙ (1992)

https://www.persee.fr/doc/efr_0000-0000_1992_dic_84_2

Ginouvès, R. *Dictionnaire méthodique de l'architecture grecque et romaine. Tome III. Espaces architecturaux, bâtiments et ensembles*, τ. ΙΙΙ (1998)

https://www.persee.fr/doc/efr_0000-0000_1998_dic_84_3